

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

*Price 1.00
So.*

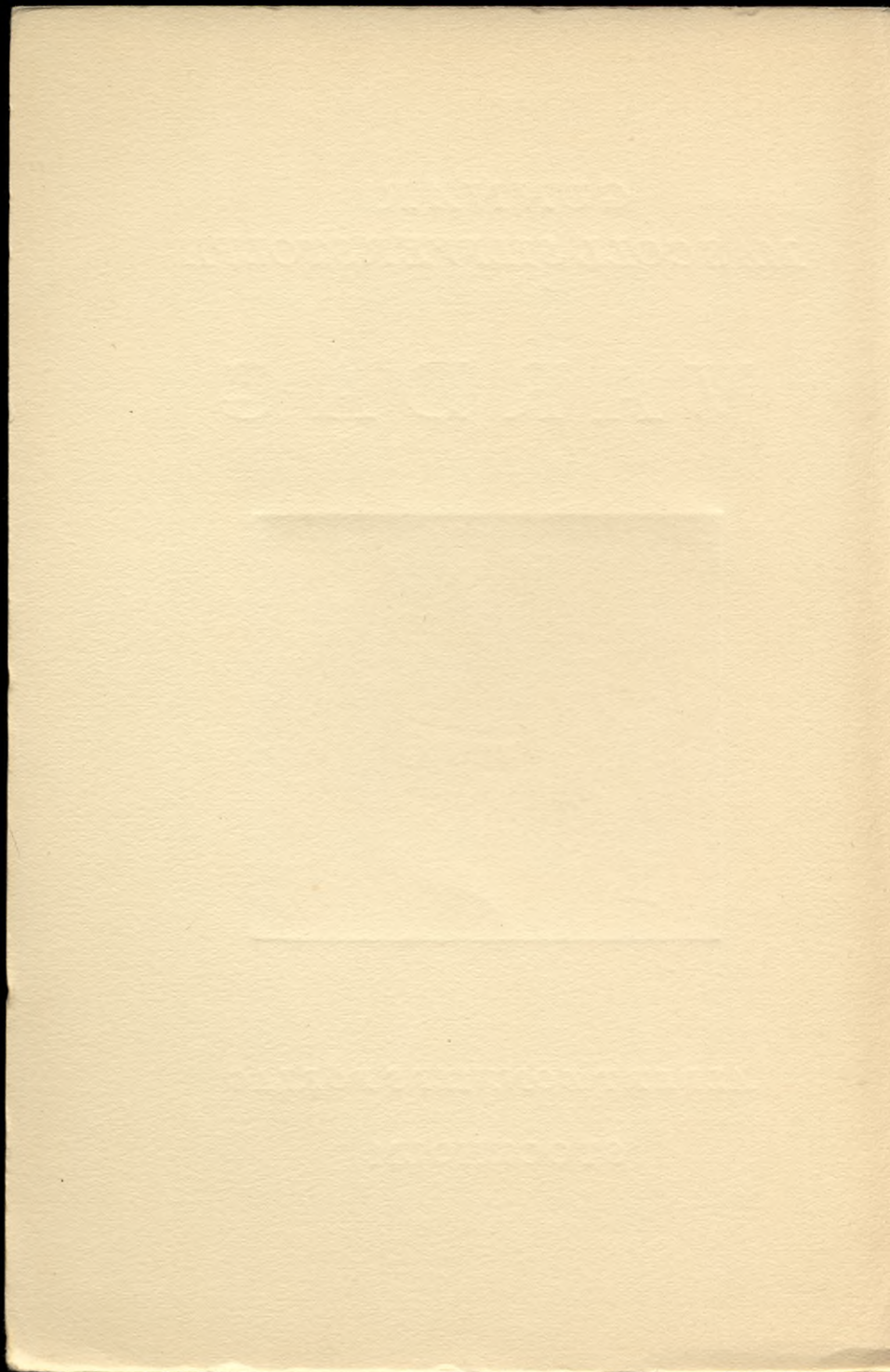
GUNNAR
MASCOLL SILFVERSTOLPE

V A R D A G

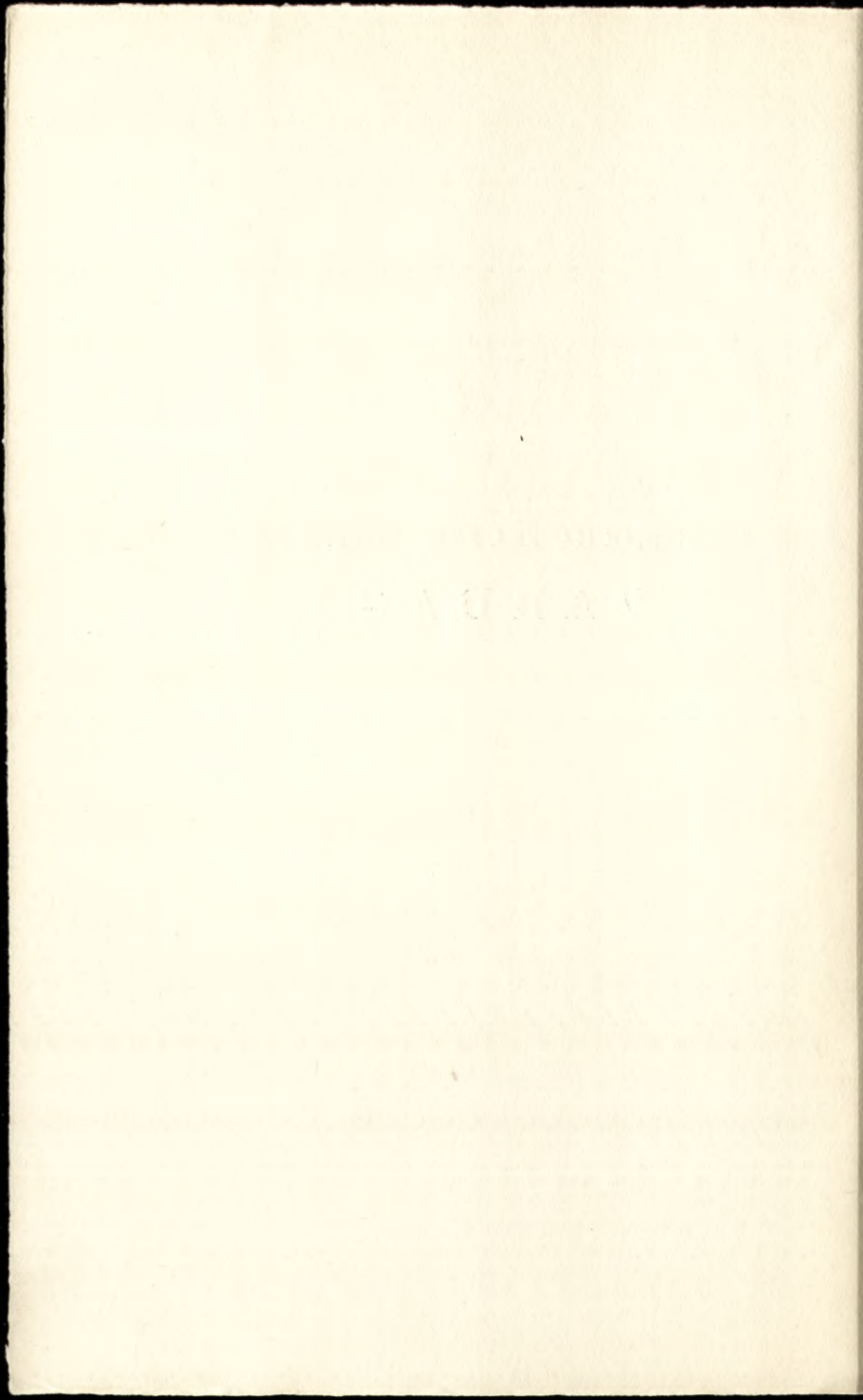
ALBERT BONNIERS FÖRLAG

STOCKHOLM

GUNNAR MASCOLL SILFVERSTOLPE

V A R D A G

V A R D A G

DIKTER

AV

GUNNAR MASCOLL SILFVERSTOLPE

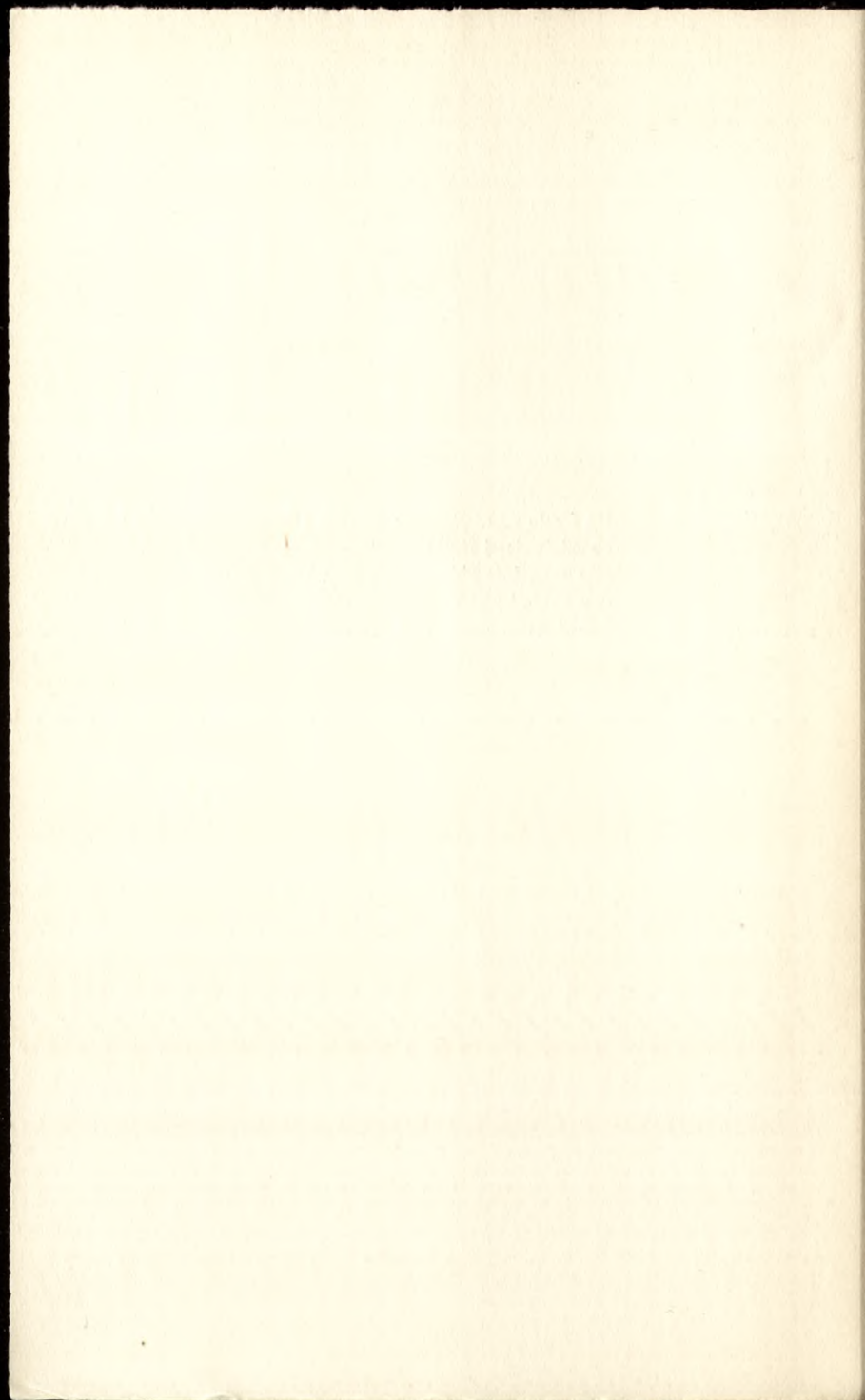
STOCKHOLM
ALBERT BONNIERS FÖRLAG

Copyright. Albert Bonnier 1926.

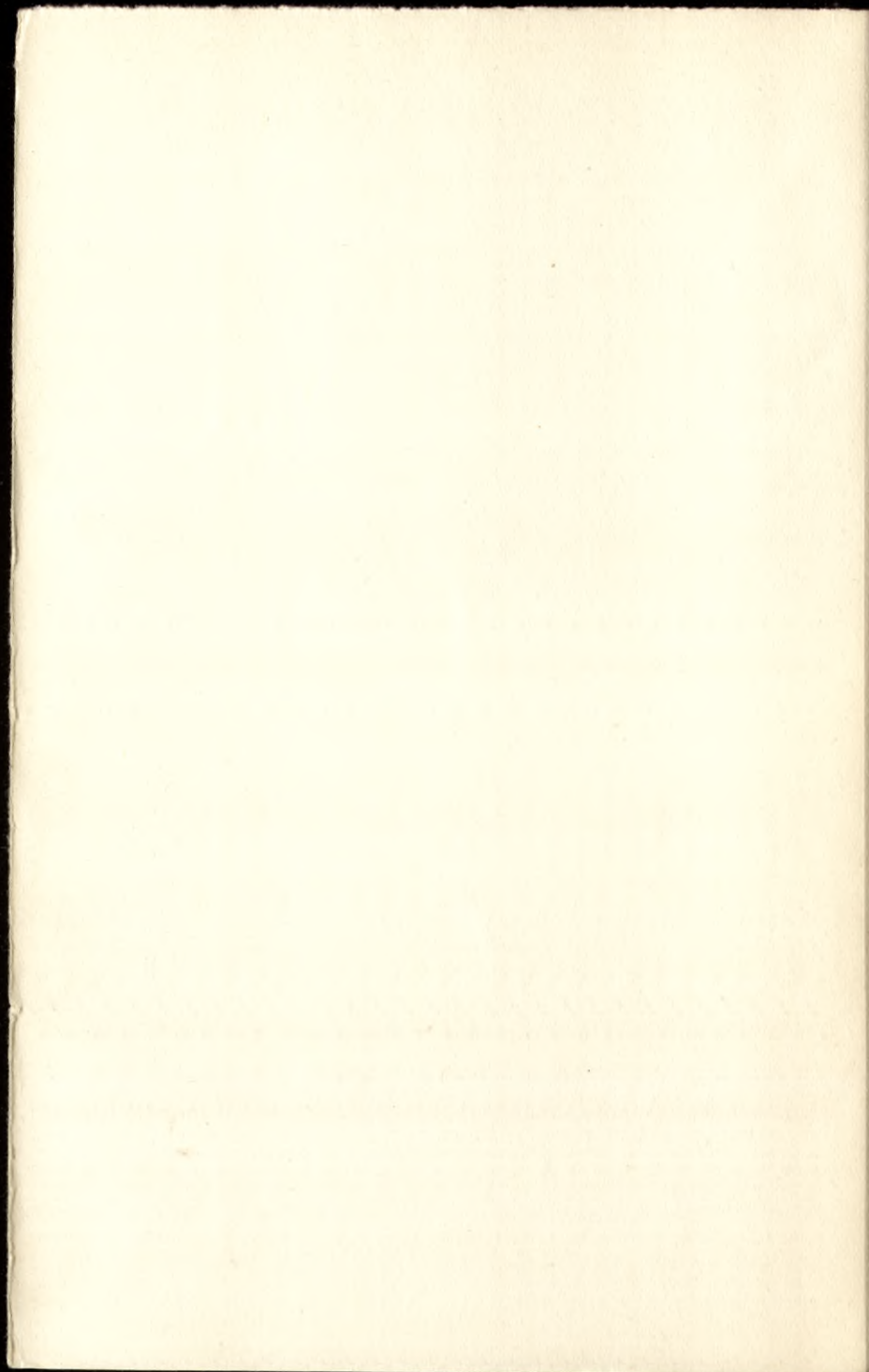
STOCKHOLM

ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1926

De första ungdomsårens längtan gäller
en edelweiss i fjällets ensamhet.
När man blir äldre älskar man långt mer
den enkla blom, som kantar allfarvägen
och gläder många trötta mänskoögon.

I.

EN AUGUSTIKVÄLL.

Hon hade stått och vinkat på perrongen,
tills vagnarna försvunnit i en krök.
Mot spåret drev ett ulligt moln av rök.
Så reste barnen bort för första gången.

Det led mot aftonen, då hon kom hem,
och skuggan kröp allt högre uppför muren.
Hon såg den lilla hängarn i tamburen,
som snickarn hade gjort en gång åt dem.
Hon såg salongsgeväret, som de lagt
ifrån sig då de reste på en stol.
Det hade smällt i förmiddagens sol
på sommarns allra sista ekorrjakt.

I deras rum bar allting ännu spår
av brådskan, innan kofferten blev klar.
Här lågo sakerna de lämnat kvar,
fastän de levt med dem i flera år.
Det hade kostat mest att skiljas från
den stora, vackra, vita segelbåten.
Hon smög en blick mot sängarna i vrån
och stod en stund och kämpade med gråten.

Nu skulle barnen vara framme snart
hos nya människor och på nya ställen.
Hon såg dem plötsligt för sig skarpt och klart.
De brukade bli sömniga mot kvällen.
Den lille klippte trött med ögonlocken,
och underläppen sköt allt längre fram.
Men drömmande och storögt allvarsam
satt brodern i den litet trånga rocken.

Det var så ängsligt tyst och tomt i huset,
och hon gick ut i solens sista sken.
Längst bort, där gården nåddes av allén,
stod krocketspelet ännu kvar i gruset.

Och här var hyddan, som de hade byggt,
och där de brukat leka indianer.
Hon gick bland syrsorna på skumma planer
och såg mot aftonmolnens bråda flykt.
Nu längtade de hem för första gången
och tänkte tyst på trädens fågelbon,
på vattnets kluckande vid badhusbron
och larsmässpäronen på trädgårdsgången.

Och stege deras vägar än så branta
och blåste åren för dem våldsamt hän
— de skulle längta till det välbekanta,
till gamla rum och sus av gamla trän.

TVÅ BRÖDER.

Det är en morgon efter många år.
Du vaknar tidigt. Du är ensam vaken,
och vacklande av sömn ännu du står
och ser hur månen skiner över taken.
Du drömde nyss. Du minns ej riktigt vad
men minns att något gjorde drömmen stor:
i sjömanskläder kom din döde bror,
och han var sommarbrun och frisk och glad.
Du huttrar till och viskar tyst ett namn,
ett löjligt smeknamn, som du nästan glömt.
Det är en värld, som öppnar vitt sin famn
ur denna snabba dröm, som nyss du drömt . . .

Ni lekte samman dagarna i ända
och somnade tillsammans bädd vid bädd.
Och var han borta, kunde det nog hända
att du höll dörren öppen och var rädd.
Han var din äldre bror, och du fick lida
rätt ofta av hans hårda härskarlater,
men blev det gräl emellan skolkamrater,
så stod han alltid ilsket på din sida.
Han dog en kväll, då sommarn lyste grön.
Du minns en höst, då du blev ofta kysst
och minns en vinter, då du nämnde tyst
hans namn bland andra i din aftonbön.

Du står där stum och ser hur månens skimmer
i vinterdagens snöluft tynar bort.
Ditt öga är kanhända icke torrt.
Det är så sällsamt det, som du förnimmer.
Nu är du man, och du har redan prövat
den vuxne mannens lust och bitterhet.
Och du har mött så mycket, som bedrövat
och mycket, som gjort kinden lyckohet.

Runtom dig sorlar livet; ögon brinna.
Du älskar, hatar, tvivlar, tror.
Du har så långt att gå, tills du kan finna
den plats, där sist du skildes från din bror.
Långt bort i världen doftar en rabatt.
Långt borta knastrar sanden för hans fot.
Och fjärran är den luft, som tog emot
hans sista klingande och glada skratt.

Det är ej sant, att han har glidit undan
för nya människor och nya år.
Det stiger visshet fram ur din begrundan:
han är ju med dig alltid, var du går.
Djupt inne i din själ, bland allt förteget
och allt som ej blev sagt — där lever han.
Hans väsen har växt samman med ditt eget
den tid ni voro allting för varann.
Du kan ej tala om för någon annan
på vilket sätt han lever, men ibland
så känner du helt sakta över pannan
en trevande och fumlig barnahand.

Ä P P E L B L O M.

I.

Jag kom förbi ditt hem i dag
och stannade ett slag.
Det låg där stängt och bommat
med lås för port och dörr,
men trädgården omkring
har säkert aldrig blommat
så rikt och vackert förr.

Det lyste vitt, det lyste skärt,
det hem, som var dig kärt.

Och kring din fönsterruta,
som gapade så tom,
jag såg en tung syren
med ömma händer sluta
en krans av skumvit blom.

Jag hade skymtat denna jord
förut i dina ord.
Jag hade hört dig tala
om allting, som var ditt
men mest om denna syn —
en trädgård svept i svala
och lätta moln av vitt.

II.

Når dig icke någon gång
gammal fågelsång?
Å, du måste känna ofta
fjärran äppelblommor dofta.
Bortom kvalm och rus och skam
höjer sig och skymtar fram
barndomsrosigt, brudslöjsvitt
allt det gamla, som var ditt.

Skall du icke komma åter
till den jord, som allt förlåter?
Här kan själva gräset tala
stilla och hugsvala.

Du skall ligga här och tänka,
du skall ligga här och drömma,
till dess natten bryter in,
och då kvällens stjärnor blänka,
skall du känna krafter strömma
ur den jord, som än är din.

FAR OCH SON.

De hade grälat som så ofta förr,
och sonen hade gått och låst sin dörr.
De hade brusat ut som man mot man,
och fadern kände ännu hur det brann
och bultade och sprängde i hans blod.
Det mörknade i rummet, där han stod.
Oktoberkvällen skymde hastigt på,
oändligt svårmodstyngd och hjälplöst grå.

Han skälvde som av köld, och så med ens
vek vreden för en ömhet utan gräns:
”Jag vet det där om frihet och om tvång;
jag själv har också sagt det så en gång.

Långt bortom år av tröghet känner jag
den första orons vita vingeslag.
Ditt otacksamma hån mot allt du fick,
ditt bittra trots, som isade din blick,
din sjuka längtan, som slog ut i brand
— jag borde svarat med att ge min hand.
Men varför vredgas jag och vill slå ner
ditt gosseraka trots och varför ger
jag någonting, som nästan liknar hat,
då hjärtat ville viska skyggt: kamrat?

Jag minns den tiden, då du än var min,
barfotalassen, vilken smög sig in
och gömde pannan i mitt knä och grät
— jag strök ditt huvud sakta och förlät . . .”

Han hörde tysta steg därutifrån,
helt nära dörren — stegen av hans son.
Den unge tvekade ett ögonblick
som om han ville stiga på — och gick.

BROR OCH SYSTER.

De hade levat långt ifrån varandra
och träffats alltmer sällan under åren.
De hade båda byggt en värld, ett hem,
där lyckan hade skälvt i heta ord
och barnaröster klingat genom rummen.
Och isig nordan hade blåst bekymmer
och sorgeämnen in i deras världar.
De hade mötts vid några svarta gravar
och bara kunnat tala med en blick.

De voro gamla nu och kommo samman
att se varandra, innan allt var slut.

De trevade och sökte för att finna
det lugna samförstånd, där orden falla
i en förtrolighetens stilla värme.
Men ej ett ord blev sagt om det som värkte
och ömmade — och blommade därinne
i deras hjärtan, dömda att förvissna.

Han satt och såg på hennes tunna drag:
”Jag minns en kväll i våra unga år,
då du var vackrare än någon annan.
Du hade mammas diadem kring pannan
och en kamelia i ditt bruna hår.”
Hon log, och munnen var som skrumpna blad.
Hon lyfte lätt den blekaste av pannor:
”Det var den kvällen, då du gav mig bannor
för det jag hade varit alltför glad.”

Men längre bort, i fjärran låg ett land,
där alla vindar spelte morgonsvala.
Där var det lätt att gå och lätt att tala
och allra bäst att vandra hand i hand.

De följde forsens lopp, och immigt kall
var luften under trädens mörka grenar.
De gingo mellan prästkragsvita renar
på väg till solskensheta smultronfall.
Nu ringde det till middagsmål i huset.
Ur något fönster gled en mjuk gardin.
Och vackert blandades det djupa suset
av gårdens träd med klangen av porslin.
Det var den tid, då varje dag var ny,
och inga dagar voro riktigt tomma.
De kunde dikta sagor om en blomma
och tala länge om en rosig sky.

Det var, som om de glömde bort, att stoft
och mörker sluka oss och allt vi prövat.
De talte om en gård, som sommarn lövat
och svept i ett osynligt moln av doft,
en fjärran gård, ett fattigt, jordiskt land.
Och det var samma trygghet mellan dem,
som när för länge sen de sprungo hem
en mörk och blåsig höstkväll hand i hand.

DAGSVERKSKLOCKAN.

I.

Jag vaknar vid en dagsverksklockas klang
ifrån en granngård, gömd i gröna dungar.
Den klara sommarluften sprider ljudet
till skogens röda torp, där skorsten ryker
och linhårsungar springa ut i solen,
och klangen böljar över våta rågar
och når mitt fönster med sin friska maning.

Jag hör den, och jag minns vår egen klocka,
som hänger stum och rostig sedan länge.
Det långa repet multnat bort, och taket
är grått av lav, där det ej helt är borta.

Dess rena klang var med ibland de ljud,
min barndom räknade som mest förtrogna,
och när den väckte mig en feriemorgon,
så steg och föll med rytmerna en känsla
av dunvarm trygghet mot allt ont och svårt.
Den rotfasthet, som är mitt hjärtas lycka,
hör samman med en klockas mörka malm,
som tonade mot blanka sommarmynder
och ljud i vintermorgnars frostighet.

II.

Den hand, som knöts så fast och hårt
kring klockans rep har domnat,
och ringaren har somnat
från det, som varit hans och vårt.
Så långt jag minnes, ställde
han här med skog och mark,
en jätte, då det gällde
och sist en patriark.

Här gick han fram till sådd och skörd
i slitna arbetskläder.
Han tydde vind och väder
och hoppades på nederbörd.

Han bodde här. Han vände,
där ägogränsen gick.
Han såg på det han kände
med lugn och tacksam blick.

Det blev hans fröjd att varje dag
ha hand om gårdens klocka.
Jag tror han ville locka
en helgdagsklang ur vardagsslag.
I veckans verk och möda,
det var en psalm, en bön,
då han lät klangen flöda
befriande och skön.

Den dag, han fördes bort som död,
gick isen upp på fjärden.
Det var, som om på färden
en dagsverksklocka ljöd
med bister ton av långa
och sega söckenår,
med doft av sommarånga
och glans av tidig vår.

SOLDATEN.

I.

Allting har du älskat här
— doft av ljunget och doft av tång,
havets dova böljesång
mellan grå och röda skär.
Allting har du älskat här.

Allting har du hållit av
— morgonbrisens friska vin
i en buktande gardin,
skymningen på hed och hav.
Allting har du hållit av.

Här är allt det gamla kvar.
Allt är likt sig i ditt rum,
och i vikens vita skum
ligger segelbåten klar.
Här är allt det gamla kvar.

Allt det gamla finns ännu.
Du är borta, bara du.

II.

Du bröt upp från de ting, du höll kära
med din glada och manliga själ.
Du gick bort på de vägar, som bära
mot en port, där man bjuder farväl.

Det var berg, det var vågor som välte
mellan dig och den värld, du höll av.
Och en leende son blev en hjälte,
och bland fanorna reddes hans grav.

Men jag tror att du kommer tillbaka
till de dina och dröjer hos dem
vid midnatt, då stjärnorna vaka
kring de lyckliga somrarnas hem.

Över strandhavren stiger du sakta.
Du går fram genom ljunghedens ris,
och du stannar ibland att betrakta
din kutter i stjärnnattens dis.

Och du bryter, då dagen är nära
en blomma i daggig rabatt.
Du har gått bland de ting, du höll kära,
du har gästat de dina i natt.

Sandviken, Fiskebäckskil.

JULMORGON.

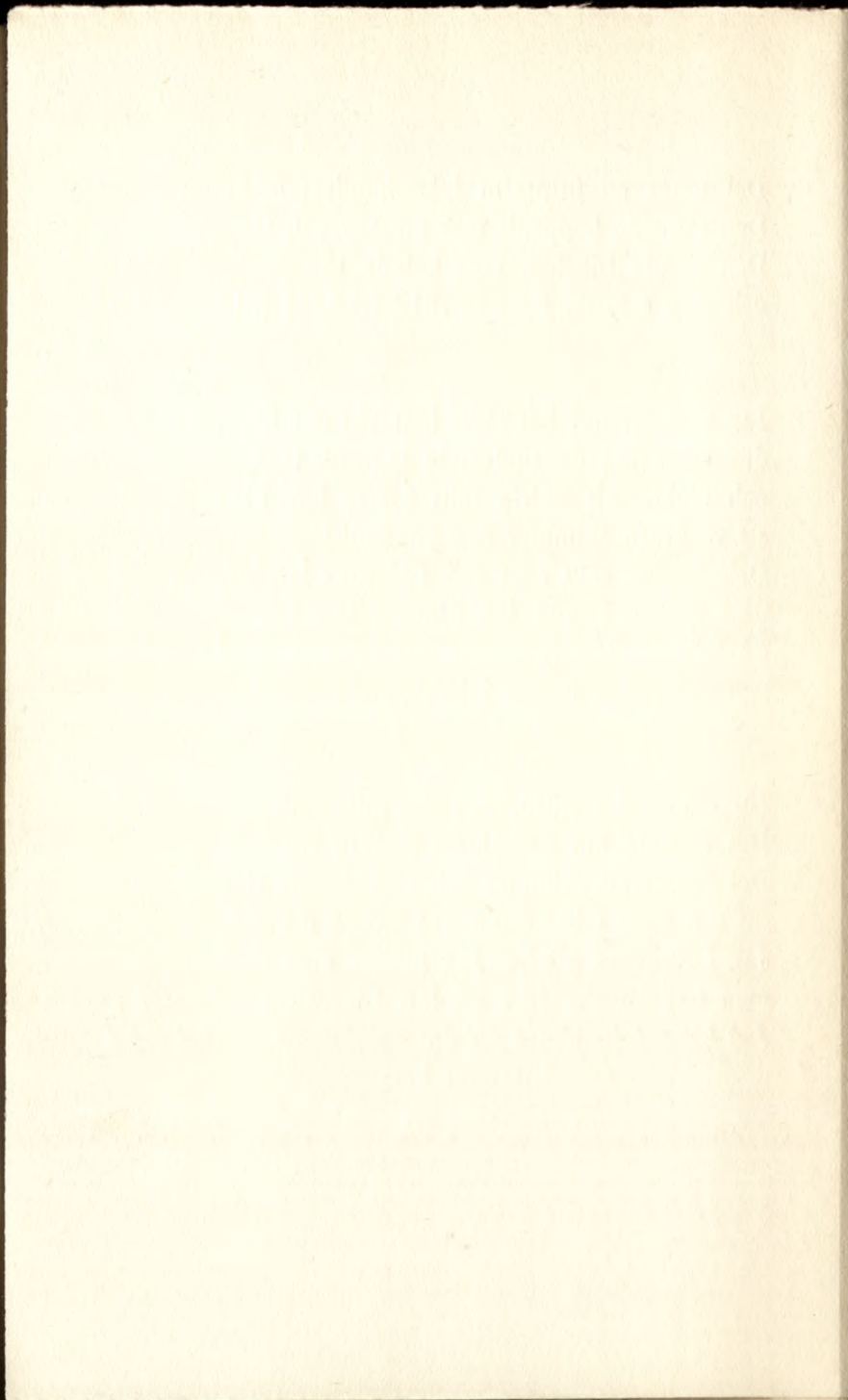
Jag vaknade tidigt. Jag söker mig hän
till fönstret och lyssnar på natten en stund.
Det snöar så sakta kring risiga trän,
som teckna sig svagt mot en bleknande grund.
Allena jag går genom välkända rum,
där klockorna knäppa så lätt som ett sus.
Och snart skall ju natten, som ruvade skum,
ge vika för julen i barndomens hus.

Jag känner kring hjärtat en värme, en doft
från hänfarna jular, då jag ej var med.
Här strålade ögon, som blevo till stoft.
Här fladdrade lågor, som snabbt brunno ned.

Det tonar en julpsalm från hundratals år.
Den svävade hoppfull mot mörker och is.
Den tinade hjärtan. Den helade sår
och steg som en flamma till kärlekens pris.

Jag minnes, hur kärleken bott vid det bord,
där själv jag de tindrande lågorna tänt,
och tänker att aldrig mitt hjärta har känt
ett vackrare skimmer kring människors ord.
Och landet, mitt eget och fädernas land,
dess heliga armod jag djupast förstått,
då mörkret låg tyngst över skogarnas rand
och vägen bar hemåt i julskymningsblått.

Nu dagas det stilla. Jag ser mig omkring.
Det är som om dagsljuset smekte var vrå.
Det darrar ett skimmer kring vardagens ting
— och inne i barnkammarn vakna de små.
Jag hör deras glädje. Jag glädes med dem
men har kanske icke så lätt för att le.
Jag känner ju bättre än de
det mörker, som hotar ett hem.

II.

Döden i sig är ej svår, den är för oss alla gemensam;
svårt blott att dö som ung, gå från sin far och sin mor.

(Grekisk gravskrift, tolkad av E. Zilliacus.)

AFTONEN.

Vi ha tagit all blom från rabatten.
Syrorna spela, och kvällen är ljum.
Det är mörkt i ditt rum,
och ditt fönster står öppet mot natten.

Det är strålande stjärnor kring huset,
hemmet för snabba och leende år.
Det är mörkt kring din bår,
men ditt fönster står öppet mot ljuset.

PÅ FARMORS GÅRD.

Det är så mycket här på farmors gård,
som gör dig levande för våra hjärtan.
Mot golvens mattor nöttes dina knän,
då du och lillebror tillsammans lekte
med dina bilar och lokomotiv,
tills vintermörkret flöt ihop i rummet.
Och här är bordet, där du brukat sitta
med pannan lutad mot ett blad, som fylldes
av hästar susande i sträckt galopp;
i lampans ljusring tecknade din nacke
en utsägligt fin och vacker linje...
Härinne sov du denna barnasömn,
som får oss vuxna människor att stå
en liten stund likt barn med knäppta händer.

Härute susa träden, där du klängde
och böljar gräset, där du ofta sprang
på bara, sommarbruna ben i väg
till hästarna, som leddes ned i hagen.

Ditt skratt, som genljöd dagen lång i rummen,
skall minnet snart ej kunna återkalla,
och dina kära drag och din gestalt
skall tiden obevekligt plåna ut.

Jag ser ditt ansikte i dunkel redan.

Jag hör din stämma tona i ett fjärran.

Men det som var din själ — din glädjes
friskhet,

ditt hjärtas ömhet lever ändå kvar
i dessa rum, på detta stycke jord.

Det svävar kring oss jämt, men når oss starkast,
då sommarn spelar upp till skolpojksferier,
då dagarna bli kortare mot jul.

SISTA JULEN.

Det var den sista julen du var med.
Vi skulle ut och gå. Mot kväll det led.

Ur mörkret steg ett tövindssorgset brus,
och du sprang före oss i gårdens grus.

Du sprang och ropade — en glädjedrill
av bara lycka för att du var till.

Jag hör i afton sällsamt fjärranfrån
ditt klara rop och blåstens grova dån.

SKOLMÖSSAN.

Jag tar din mössa med den fina randen,
den första och den sista, som du fick.
Jag anar, hur det lyste i din blick,
då först du vägde din trofé i handen.
Du hade kommit in i läroverket,
och du var mönstrad i de storas led.
Långt ned i nacken och bra nog på sned
du satte mössan med det stolta märket.
Den bar du sista sommarn, du fick stanna.
Den kom att ligga undanslängd ibland,
då fotbollsspelet rök i gårdens sand
och svetten steg i pärlor på din panna.

Jag stryker sakta över silverranden,
den fina randen, som du tyckte om.
Det är din skoltid, som jag har i handen.
Jag undrar över det som aldrig kom.
Å, det som aldrig kom — all lek och möda,
all munter glädje och allt buttert knot,
och snön som skulle knarra för din fot,
då skolans rutor brunno morgonröda,
och Mälarvårarna, som skulle spira
och väcka ömhet i din målbrottsröst,
och dånet kring ditt rum i blåsig höst
och alla ferier, du skulle fira.

Jag stryker sakta över sidenkullen,
som slöt sig nyss omkring ditt mjuka hår
och tänker tyst på dina nio år
och allt vi sänkte med ditt stoft i mullen
— din späda själ, som ej fick tid att vakna
och se ett bistert allvar stiga fram,
din veka vilja, vilken skulle rakna,
din blick, som knappast hann bli undersam.

Å, det som aldrig kom — kamraters tuktan,
kamraters bifallsrop — allt det som kan
förvandla pojken till en liten man,
som möter livet utan skryt och fruktan.

Din svarta mössa göms. Och tiden rullar.
Men den skall kanske tagas fram en gång,
då staden ekar av en vårlig sång
omkring en våg av vita mössors kullar.

SOMMAREN.

Bortom slättens grå oktoberdimma
skymtar som en silverstrimma
viken där du lärde dig att simma.
Och då vinden ökar, virvla bladen
på din cykelväg till staden.

Då du sista gången
ställde cykeln i sitt stall,
var det sommar än, och sommarsången
steg i björklövssus och böljesvall.
Nu är denna sommar all,
och du själv är gången.

Ljus var sommarn till det sista,
lätt den dag, du skulle mista,
allt från morgonen, då vinden blåste
blåa löften i ditt rum,
till dess aftonen blev skum
och din cykel trött du låste.

Dödens snabba, heta plågor
skymde sommarn i din själ,
men när trött du tog farväl
drömde du om blåa vågor.

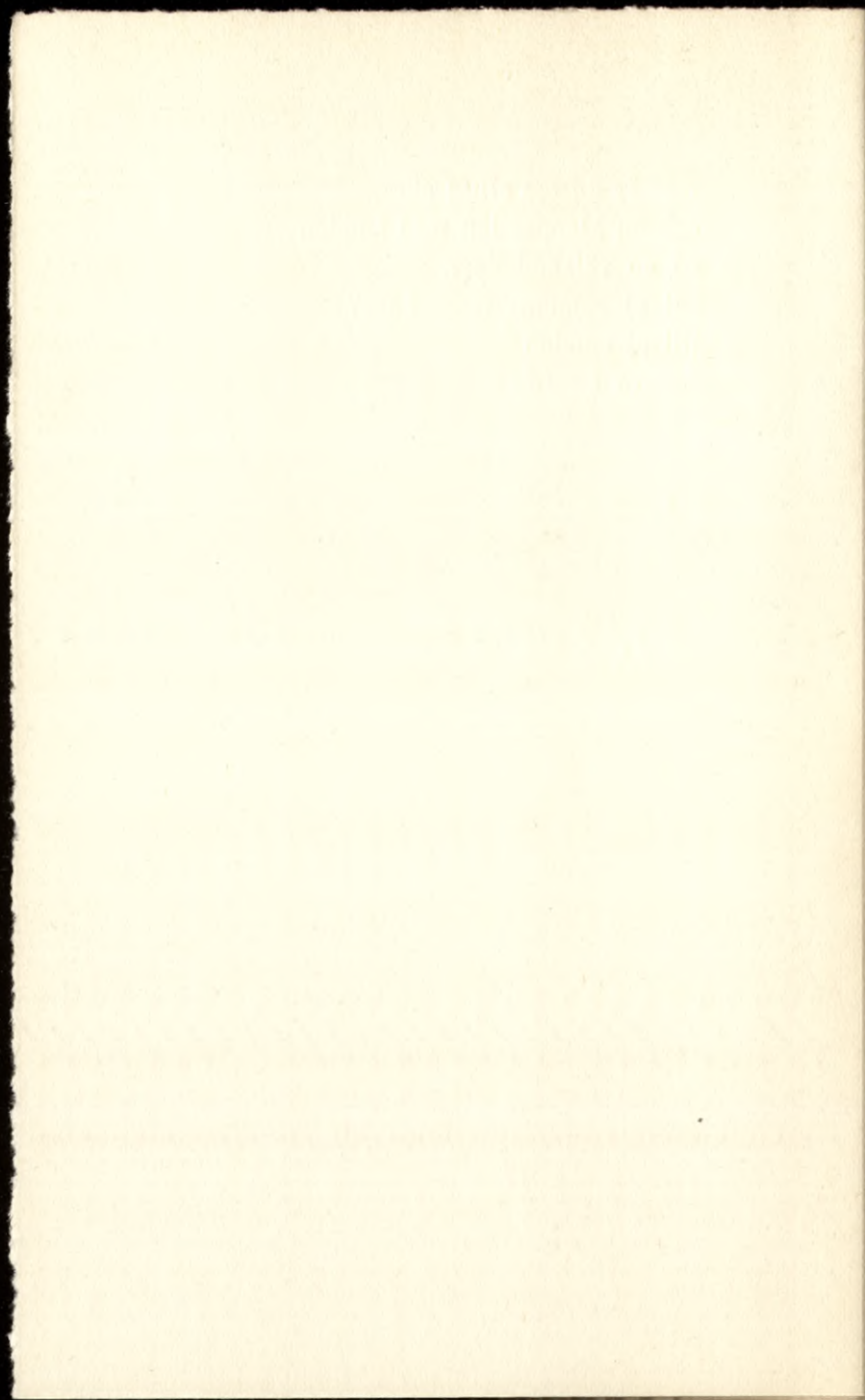
H E M M A.

Du sprang hit, då kvällen skymde.
Röd och andfådd efter färden
kom du oftast in.

Detta var ditt hem i världen,
och de vackra rummen rymde
all den trygghet, som var din.

Du fick aldrig leva borta,
aldrig längta hem från tomma,
kalla främlingshus.
Åren mättes få och korta.
Det var hemma, du fick blomma
i en vårdags klara ljus.

Här är du oss alltid nära,
och du klappar lätt med handen
på en välkänd dörr.
Bli ej rummen mera kära?
Bli ej banden
fastare än förr?

III.

4. — *Silverstolpe, Vardag.*

VAR DAG.

Jag längtar åter till min barndoms vardag
på höstarna, då man fick vara inne.
Den var ett långt och tonlöst enahanda,
och allt som hände, hände utanför,
där luften skiftade från ulligt töcken
till blekgrå dager med en glimt av sol
och sist till tungt och ödsligt skymningsblått.
Men i den tysta dagen kom man nära
de människor, som rörde sig i huset
och nära alla döda ting i rummen.
Förtroligt öppnade sig barnahjärtat,
och någon flyktig smekning kunde lätta
den långa dagens gråa ledsamhet.

I dessa stunder slog mitt väsen rot,
och jag vill tacka dig, du stilla genius,
som göt din värme i min barndoms söcken.
Du är ej någon svävande gestalt,
men du är jordisk som en tjänarinna,
som sköter sitt med grova arbetshänder.

Jag längtar åter till min barndoms vardag
med allt inom mig, som vill växa fast
vid stora makter — trofasthet och kärlek.

BRUNNEN.

Här låg en gång en gammal brunn
med källrent, kyligt vatten i.
När skördekarlen gick förbi,
han förde gärna till sin mun
dess svala dryck i kupad hand.
Och ofta har som barn jag stått
med pannan lutad mot dess rand.

Här låg den förr. Nu är den död
och kvävd av sten och vissna löv.
Ej mänskofot, ej boskapsklöv
nå mera hit i kvällens glöd.

Kring kanten växer glömskans lav.
Men över den en vildros står
som om den hägnade en grav.

SLUT PÅ SOMMARLOVET.

Det var den tid, då våra fickor spändes
av kantstött frukt med regnvåt lera på.
Det var den tid, då trädgårdsstaken tändes
och sken på kräftfat i en mörk berså.
Det hörjade bli nästan kallt att bada,
och snåren sveptes in i spindelväv.
När sista lasset kördes till sin lada,
var rymden kyligt klar och blåsten sträv.

Det var de dagar, då man girigt vägde
var timma, som fanns kvar till lovets slut.
Det var den tid, då varje timma ägde
en egen kraft, som måste vinnas ut.

Och ändå hände det, man smög sig undan
från leken till en backe, där man låg
och såg med tioårig, svart begrundan
på svalors flykt och vita skyars tåg.

Så reste man en kväll, då solen väckte
en djupröd glöd ur alla timmerhus.
Man höll den avskedsgåva, sommarn räckte,
en påse astrakaner mot sin blus.
I tårögd tystnad for man till stationen,
och runtomkring en höjde syrsor gällt
den sista glädjedruckna sommartonen
från boskapstrampade och tomma fält.

GRANNGÅRDARNA.

Jag ser dem helst i ett sommarväder,
som flödar varmt över lummigheten,
där barnen leka i vita kläder
och korna råma på gröna beten.
Här har jag sprungit i kurragömma
och spelat krocket bland sparrissångar,
tills blåa kvällen i träden låg.
Av alla dofter, som ymnigt strömma
från dessa parker och dessa ängar
min barndom gömmer en kostbar drog.

Min egen gård var ett drömmens rike,
där jag var ensam i långa dagar
och följde skyarna från ett dike
och spann på visor i vildroshagar.

Men där på gårdarna yrde dansen,
och vackert lyfte i aftonvinden
ett brus av toner och glada skratt.
Ett silverdunkel var månskensglansen,
som låg och väntade bortom grinden
en kornknarrstonande sommarnatt.

Jag sitter bänkad bland goda vänner,
och vintertrevnaden bor därinne.
Då tryta orden, och hjärtat känner
en lust att väcka ett vackert minne.
Jag går i parken. Fast stegen knarra,
och vinterskuggor kring träden trycka,
jag anar ändå en snabb minut,
hur vid min panna i natten darra
en fattig ungdom, en fläkt av lycka,
en doft av somrar, som blommat ut.

GÅRDENS SJÄL.

Jag stannar plötsligt mitt på trädgårdsgången
en sommarkväll, då jag är sjutton år.
En våg av gyllne skönhet tar mig fången.
Jag känner att jag darrar, där jag står.
I gröna lövverk aftonsolen lågar,
och rymden är en rymd i skylös vila.
Med guld på vingen gårdens svalor pila
i tvära kast och långa, mjuka bågar.
Och genom svalkan ångar som en brygd
en doft av timjan, timotej och klöver.
I lätta, blonda dagar står den bygd,
som sommarnatten snart skall sjunka över.

Så rikt och fullt kan alltså gården tona,
så rikt och fullt och helt, att jag kan tycka
att svallet över päronträdet krona
är som ett löfte om en häftig lycka.
Det känns som hjärtat vidgat sina gränser,
och för en brinnande, en flyktig stund
med allt som doftar här och allt som glänser
min skygga ungdom slutit ett förbund.
Den gamla gården vill ett hjärta väl.
Den sett så många människor i det farna
— och så en afton kan den plötsligt klarna
och slösa givmilt med sin friska själ.

SENSOMMAR.

Gulmåran doftar vid bleknade renar,
blåklockan lyfter som förr över stenar
kalkarnas havsblåa skimmer.

Fåglarna slutat att sjunga.

Vinden har strävare röst.

Här vill jag stanna, där björkarna gunga,
medan mitt hjärta förnimmer
klangen av avsked och höst.

Barndomen susar kring mörknande kullar.
Här vill jag ligga, då kvällsmolnet rullar
fackelblomsrött över gläntan.

Blommorna äro oss trogna
även när annat blir stoft.
Något skall klarna och något skall mogna,
medan jag känner min väntan
famnas av mårornas doft.

KLAR OKTOBERDAG.

De blåa stenarna i fuktgrön moss
och flak av frost, där skuggan ruvar kall
och på en kulle björkarna, som blossa
mot rymdens glans av någon hård metall
— jag tycker om att gå i dessa kända
och kära marker denna tysta timma
och hälsa i en backes solskensimma
den långa sommarns allra sista slända.

Än ströva korna kring på bleka beten,
där klöver blommar än och kamomill,
och pojken visslar högt i ensamheten
en smäktande och övergiven drill.

Med öppna dörrar står där uppe huset,
som om det ville andas in och spara
de sista sommarkafterna som fara,
den sista glimten och det sista suset.

Det klarnar mer och mer, och fram mot kvällen
mitt landskap ritas upp med vassa drag,
och hösten blåser bort från kära ställen
den lena klangen av en sommardag.
Så sjunker mörkret kring den värld jag äger,
och jag går in och höstens brasa knastrar
och lampan tänds, och under blåa astrar
står skålen full av blanka rosenhäger.

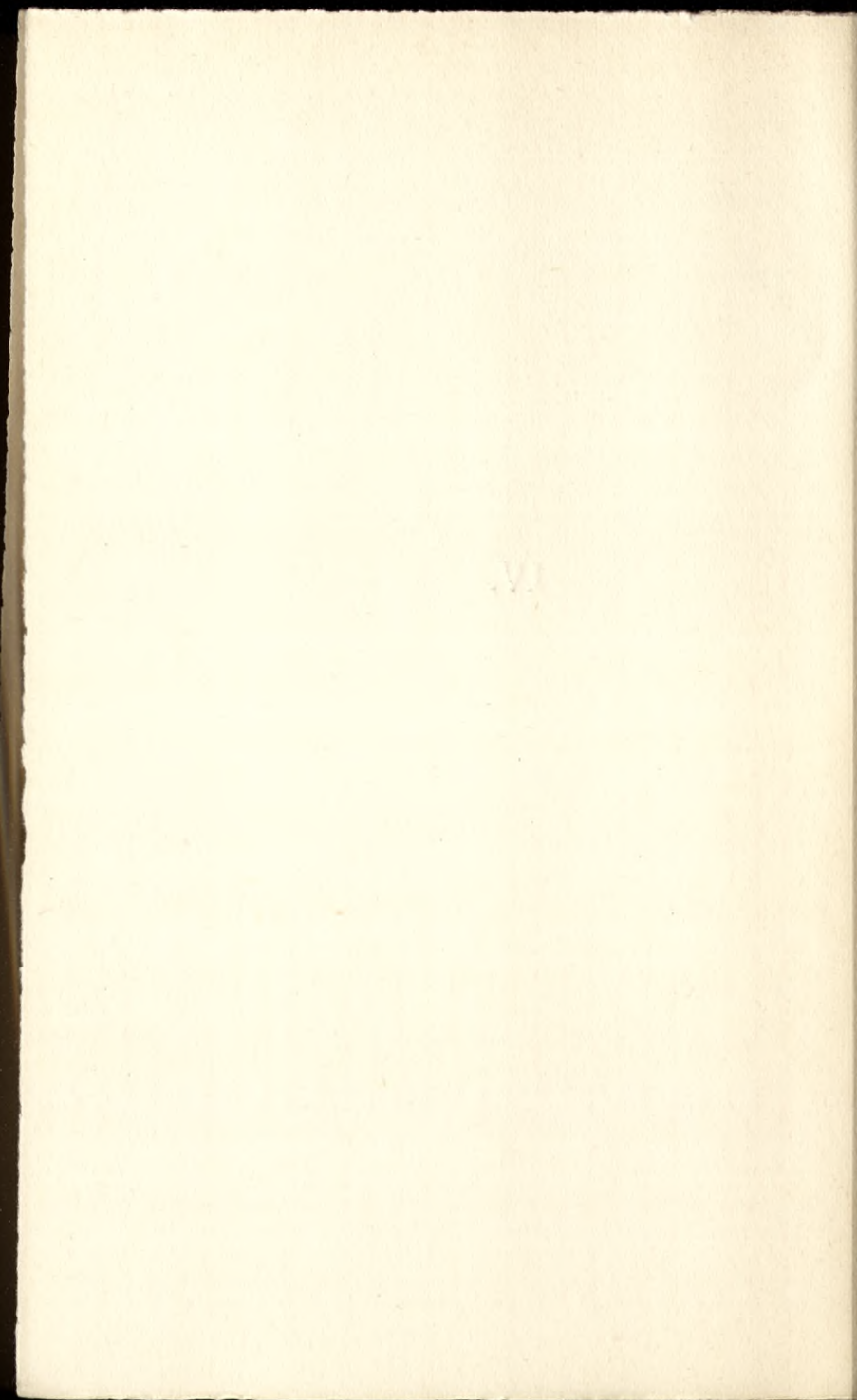
SNÖ.

Det blånar sakta över vita gården,
och bortom skogen flammar rymden gul.
Nej, aldrig blir min gård mitt hem i världen
som denna tysta månad före jul.

Jag känner dagens dova oro rymma
och allt det trötta tvivlet domna hän,
när jag får stå så här och se det skymma
kring gårdens lätta, rimfrostvita trän.

Den kärlek, som mig fyller nu, är flammen,
som gör mig osårbar och kanske stark.
Jag känner att mitt väsen hänger samman
med vintermörkret över snöig mark.

IV.

DE DÖDAS LEENDE.

När jag minns de döda, minns jag hur de logo;
livets skimmer spelar ljust i deras blick.
Alltid vill jag minnas, älskade, som dogo,
leendet, som tändes, tindrade och gick.

Ni, som stått mig nära — efter långa tider
få ni åter värme, styrka och behag,
bara jag kan fånga leendet, som glider
snabbt som gryningskårar, mjukt som bölje-
slag.

Åter gå ni med mig, älskade, som drogo
bort från jordens grönska, bort mot skuggans
land.

Först när jag förgäter leendet, ni logo
släpper jag för alltid sakta eder hand.

SKUGGOR.

Ni kära fränder och ni kära vänner,
som stått mig nära någon gång i livet,
och som ej mera skola nå mitt hus,
i natt är luften full av edra skuggor.
Jag hör omkring mig svaga ekon tona
från avskedsord, som växlats i det gångna
— min lätta ungdoms leende farväl
vid trädgårdsgrindar, knarrande i sanden,
de första mannaårens bittra avsked
i mörkret vid en port, som slogs igen,
och handslag på en dånande perrong
och de farväl, som fladdra kring en dödsbädd
i vilsegången blick och ordlös snyftning.

Ni äro nära mig i natt, ni alla,
som jag tog avsked från, då livet ledde
vår vandring till ett vägskäls visarstolpe,
men också ni, som bara gledo undan
och drevo ut på vägar långt från mina,
och ni, som icke bjödo mig god natt
men spände ränseln från er rygg och lade
er tysta ned i mullen för att vila.

Mitt liv är mitt, men det bär tusen spår
av alla dem, som gripit in och format
dess svaga ler. Jag är ej endast jag.
Jag gömmer glimtar från de liv jag mött,
och djupt inom mig slumra dunkla klanger
från instrument, som mull och maskar tårt.
Jag skymtar edra ansikten i mörkret,
ni kära, som ha vikit från min sida,
ni människor som suttit sorgsna här
och som ha lett med jordiskt friska läppar.
Och kanske är den oro, som jag känner
i svarta timmar eder oro, vänner,
och kanske är det leende jag ler
ett återsken från leendet hos er.

D J Ä K N E S T A D.

I.

Vi lekte på planen, där asklöven foro.
Vi löpte stafett, och vi sparkade boll,
tills höstkvällen kom med sin susande oro
och skingrade skaran åt olika håll.
Vi svärmade ut i ett skrikande vimmel
på fjärdarnas blanka och dånande is
och strävade hem under flammande himmel
med mistlar, som hämtats i ekarnas ris.
Vi byggde på gårdarna vallar och murar,
där våta och heta vi tumlade om.
Vi värjde oss manligt i bollarnas skurar
men gnodde för livet, då husvärden kom.

Vi sprungo på isflak, som gungade gula
bland bryggor och trän i den vårsvarta ån.
Då skolgården tinade, spelte vi kula
och jobbade gräsligt med skulder och lån.
Men blommade slånet vid lantliga tullar
och vandrade par på de älskandes stig,
då rasade vilt över kvällsröda kullar
vårt flämtande yra, heroiska krig.

II.

Hur många höstar hade icke hopat
en krans av löv kring kyrkans röda mur!
Det var ej längesedan väktarn ropat
var natt från Djäknekammarn i sin lur.
Där dagern spelade i korets gångar,
var luften fordom tung av mässors brus,
och Svartån speglade en rad av hus,
som en gång byggts av dystra ryska fångar.
Hur många år som skolans klocka klungit
vid morgonbön, man visste knappast mer,
och ingen kunde räkna dem som sprungit
bland malmens matosfyllda skolkvarter.

Vi levde i ett nu, som höll oss fångna
med snö och is och vårligt gräs och löv,
och yr av farten var man blind och döv
för det som icke växte mer — det gångna.
Men några stunder hade det dock hänt
att våra kinder plötsligt börjat glöda,
och att vårt gossehjärta blivit tänt
av minnen från de många tusen döda.

III.

En höstkväll, då klockorna började ringa
och hem i det ängslande mörkret man sprang,
då hände det något — man slutade springa
och stod där och lyddes till klockornas klang.
Det var, som de mullrande tonerna väckte
en här av kamrater ur gravarnas rum,
ett rödkindat, blåögt och stridslystet släkte,
som lekte som vi, till dess kvällen blev skum.
En morgon, då skolorgeln började brusa
och luften drog in från en ångande jord,
då lyfte vår psalm som en sky i det ljusa
med jublande drillar och svällande ord.

Nu vårades skolgård och kyrkogårdsplaner,
och eldröd om kinden en pojke förnam,
hur skrovliga basar och klara sopraner
ur mörkret som bundit dem stormade fram.
Vi anade dunkelt, att vinden som viner
är full av all längtan, som sjungit en gång,
och rågblonda Vasar och blå karoliner
ha del i vår tanke och del i vår sång.

MAJNATT.

Det var en natt med en oändlig rymd.
Det var den första natt man var student.
På blåa gator gick man än och drev
i ljuvlig trötthet och i rolös lycka.
På parkens gångar hade lönnen fällt
sitt gula stoft, och bakom planken lyste
all fruktträdsblommens ogripbara vithet.
I denna doft var humlesvärmen vaken,
och ljuset, som gled fram på morgonskyar,
ur lövens tystnad väckte fågelsången.
Då solen lättade den gråa luften,
stod man vid ån och såg på strömmens virvlar.
Ur skummet steg ett muntert brus, en klang
av molnfri sommar och av molnfri lust.

Och det kom många vårar i ens liv,
då himlar vidgades och nätter väckte
en trolsk musik ur sällan rörda strängar.
Men denna natt kom aldrig mer tillbaka
och aldrig denna stund, då luftens ande,
då Ariel rörde vid en blomvit mössa.

V Ä R N P L I K T.

(1915—16.)

Jag minns hur sällsamt mjuk och späd
den första grönskan var
och minns hur lätt ett majgrönt träd
sin unga krona bar.

Vi tågade i tät falang
mot Danmarks kyrkas torn,
och hornet, som ur grönskan klang,
var romantikens jägarhorn.

Jag minns ett ny, som glänste klart
en kväll ur höstblå sky
och källsval dryck och äppelkart
i någon uppländsk by.

Vi bröto upp, och vägens sand
låg grå i daggig natt.
Ur dunklet vinkade en hand
och ljud ett sjuttonårigt skratt.

Man var ett tonrikt instrument
för vindarna att spela på.
Jag tror ej, att Gud fader spänt
var sträng så hårt som då.
Och jorden tror jag ej jag såg
så paradisiskt ny
som när en flyktig rast jag låg
och drömde i en piprökssky.

Här lyste allt i vårlig glans,
och jägarhornet ljud.
Men långt där borta någonstans
var jorden svart och röd.
Man tänkte ofta på den kamp,
där själv man skulle vara med,
och över våra fötters tramp
ljud tramp av ångeströtta led.

M A R S V Å R.

I det bruna, frusna dunklet piper
spänd och darrande en fågelröst.
Denna vemodsbleka afton griper
någonting, som sover i mitt bröst.

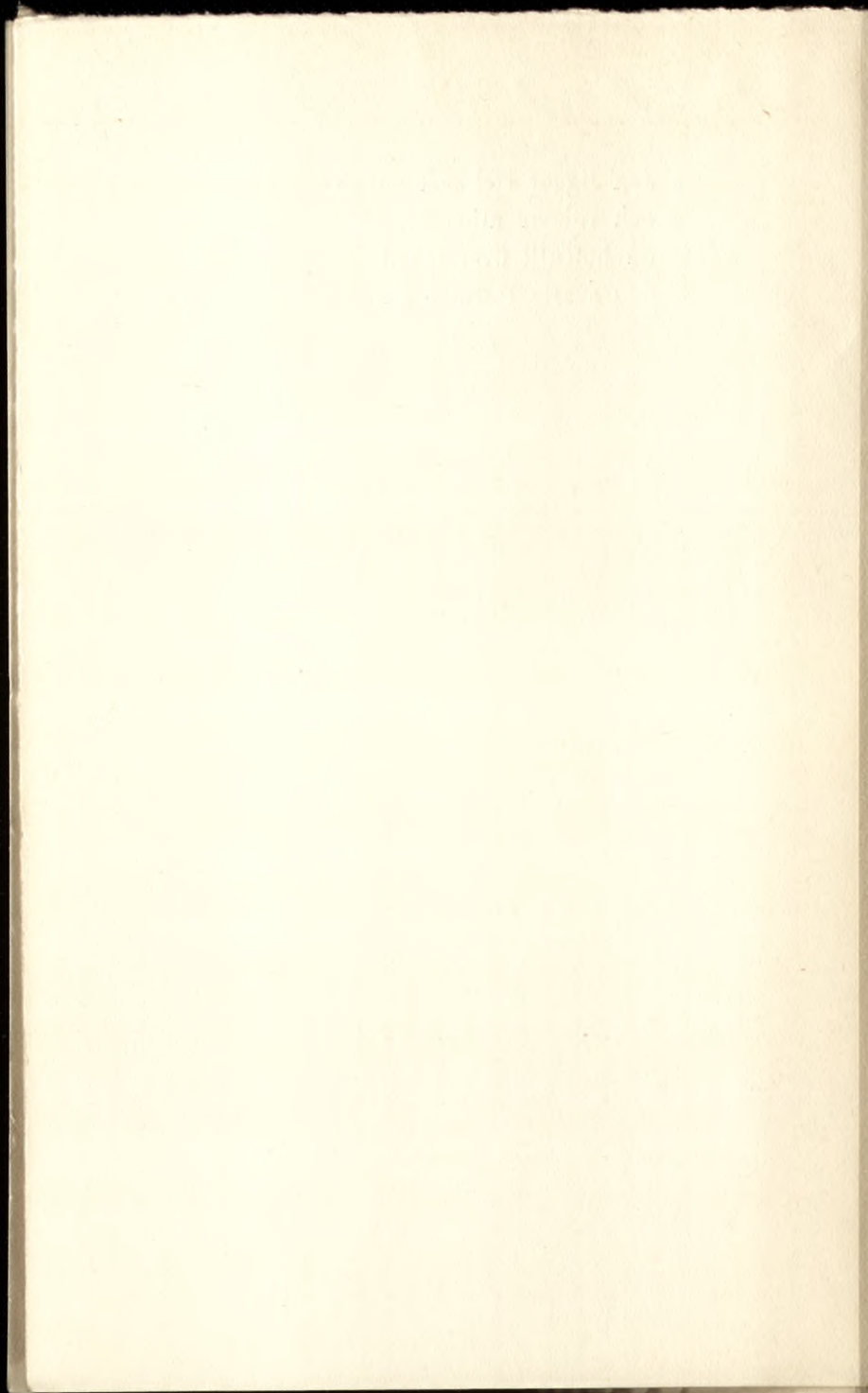
Minns du vårar, då du var förtrogen
med en frusen fågelunges drill?
Hjärta, hjärta, det är kallt i skogen.
Minns du ännu, vad du längtat till?

STORMNATT.

Jag vaknar mitt i natten
av stormens tunga dån.
Jag har en skräck i bröstet.
Var kommer den ifrån?
Jag minnes allt jag ägde
och som jag redan mist
och vet jag skall förlora,
förlora allt till sist.

Allt brister och blir borta
i mörker och i mull.
Jag har en skräck i bröstet
för mina käras skull.

Jag ligger stel och naken
och räknar mina år,
då hotfullt över taken
den svarta stormen går.

INNEHÅLL.

I.

En augustikväll	9
Två bröder	12
Äppelblom	15
Far och son	19
Bror och syster	21
Dagsverksklockan	24
Soldaten	28
Julmorgon	32

II.

Aftonen	37
På farmors gård	38
Sista julen	40
Skolmössan	41
Sommaren	44
Hemma	46

III.

Vardag	51
Brunnen	53
Slut på sommarlovet	55

Granngårdarna	57
Gårdens själ	59
Sensommar	61
Klar oktoberdag	63
Snö	65

IV.

De dödas leende	69
Skuggor	71
Djäknestad	73
Majnatt	79
Värnplikt	81
Marsvår	83
Stormnatt	84

6000238273

Göteborgs universitetsbibliotek

GUNNAR
MASCOLL SILFVERSTOLPE

Lyrik

Arvet	1919
Dagsljus	1923
Vardag	1926

Översättningar

(tillsammans med *K. Asplund*)

Vers från väster	1922
Vers från väster, ny samling . . .	1924

PRIS 3:25

GÖTEBORGS
STADSBIBLIOTEK